

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

Семенюк Олександр Сергійович

УДК 347.664.3

**СКЛАДНІ ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**

12.00.03 – цивільне право і цивільний процес;
сімейне право; міжнародне приватне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Хмельницький – 2021

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Національному університеті «Одеська юридична академія».

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії
правових наук України, заслужений діяч
науки і техніки України,
ХАРИТОНОВА Олена Іванівна,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри права інтелектуальної
власності та патентної юстиції.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
ЯВОРСЬКА Олександра Степанівна,
Львівській національний університет
імені Івана Франка,
завідувач кафедри права інтелектуальної
власності, інформаційного та корпоративного
права,

кандидат юридичних наук, доцент
АНИКІНА Галина Володимирівна,
Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова,
доцент кафедри цивільного права та процесу.

Захист відбудеться «23» квітня 2021 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 70.895.02 у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова за адресою: 29013, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, 8, конференц-зал (ауд. 907).

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова за адресою: 29013, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, 38.

Автореферат розісланий «___» березня 2021 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. Ю. Черняк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Країни з ринковою економікою давно усвідомили значення використання і належної охорони результатів творчої діяльності. Одним із основних завдань України у сфері інтелектуальної власності є удосконалення правового регулювання та розширення сфери застосування такого багатофункціонального поняття, як «складні об'єкти інтелектуальної власності». Поява складних об'єктів інтелектуальної власності пов'язана, зокрема, з тим, що з розвитком науки і техніки, інформаційних технологій, з'явилися так звані складні об'єкти, які, як правило, просто не можуть бути створені однією особою, їх формування є результатом досить складного неоднорідного за характером діяльності творчого процесу, коли одні особи своєю творчою діяльністю створюють елементи, що використовуються на другому етапі вже іншими особами для створення складного, комплексного об'єкту. Як уже зазначалось, вони є продуктом, результатом різноманітної діяльності. Наприклад, до таких об'єктів належать такі, що вважаються вже традиційними, складні об'єкти права інтелектуальної власності, як кінематографічні твори, які є результатом співпраці, різноманітної за своїм творчим характером, але створений продукт є цілісним, об'єднаним єдиним задумом об'єктом інтелектуальної власності. Деякі зі складових цього об'єкту можуть бути використані окремо (наприклад, музика), але інші є невіддільними складовими єдиного об'єкту, без яких він втрачає свою цілісність і творчу цінність.

Крім цього, з'явилися «нетрадиційні» складні об'єкти права інтелектуальної власності, ми стикаємося з усе більшою кількістю специфічних творчих об'єктів, не можна оминати увагою таке явище сучасної культури, як косплей, єдині технології у законодавстві окремих країн віднесені також до складних об'єктів права інтелектуальної власності.

Інформаційне суспільство є підґрунтям для виникнення, формування, реалізації, обігу та подальшого розвитку будь-яких об'єктів інтелектуальної діяльності, у тому числі й складних. Неможливо уявити сучасне суспільство без наявності інформаційних технологій та продуктів, яке саме завдяки ним існує та удосконалюється в певних напрямках. Тому є нагальна необхідність дослідження тих складних об'єктів права інтелектуальної власності, які виникають, функціонують і обертаються в умовах інформаційного суспільства. Такими об'єктами можна назвати комп'ютерні програми, різноманітні мультимедійні продукти, онлайн-видання (газети, радіо, телебачення), картографічні твори у цифровому середовищі, Інтернет-сайти, комп'ютерні ігри, інтернет речей тощо.

У науковій літературі відсутня єдність стосовно розуміння і правової природи складних об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, деякими науковцями пропонується визнати такі об'єкти комплексними, складові частини якого мають єдиний правовий режим.

Додатковим аргументом на користь актуальності обрання теми дисертаційного дослідження є також те, що нормативно-правова регламентація

складних об'єктів інтелектуальної власності не є досконалою. Окремі розрізнені норми Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), спеціальних і підзаконних актів не лише не упорядковані, а й взагалі не містять визначення, ознак та видів складних об'єктів інтелектуальної власності. Відсутність чіткості щодо визначення правової природи складних об'єктів інтелектуальної власності, недосконалість нормативно-правових положень щодо їх визначення, створення та реалізації зумовлює як теоретичні, так і практичні проблеми у сфері їх створення та використання.

Окремі аспекти та проблемні питання правового регулювання в Україні складних об'єктів інтелектуальної власності, були предметом досліджень таких вчених-правників, як: Г. В. Анікіна, Н. П. Бааджи, С. Ю. Бурлаков, І. І. Дахно, Р. Є. Еннан, В. С. Дмитришин, А. В. Кирилук, Т. С. Кузьменко, Ю. М. Кузнецов, О. О. Кулініч, В. Є. Макода, І. О. Мікульонок, О. П. Орлюк, М. Ю. Потоцький, О. А. Підпригора, О. О. Підпригора, О. М. Рубанець, Г. О. Ульянова, О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Г. В. Черевко, Р. Б. Шишка, О. О. Штефан, О. С. Яворська, І. Є. Якубівський та ін.

Як зазначалось, у зв'язку з бурхливим розвитком інформаційних технологій (ІТ), з'являються нові складні об'єкти інтелектуальної власності, а також «ускладнюються» вже існуючі, що потребує адекватного і своєчасного реагування як з боку теоретиків, так і законодавства, практики. Однак, на жаль, існують лише поодинокі наукові розвідки стосовно деяких з таких об'єктів.

Це підтверджує необхідність здійснення комплексного цивільно-правового дослідження складних об'єктів інтелектуальної власності, які здатні виступати ефективним інструментом економічної державної політики та сприяють розвитку її різноманітних відносин. Наведеним визначається актуальність наукового дослідження щодо складних об'єктів інтелектуальної власності.

Зв'язок роботи із науковими програмами, планами, темами. Тема дисертації затверджена (протокол № 15 від 28 травня 2012 року) вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія». Дисертація виконана в межах плану науково-дослідної теми кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права «Правові проблеми захисту авторських та суміжних прав від контрафакції, піратства та плагіату» (державний реєстраційний № 0112U000693), плану науково-дослідної теми кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права «Захист прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет: теоретичні та практичні аспекти» (державний реєстраційний № 0115U002493), а також науково-дослідної роботи кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права «Проблеми захисту права інтелектуальної власності в мережі Інтернет» на 2011-2017 роки як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» на 2011-2015 роки (державний реєстраційний № 0110U000671).

Мета і задачі дослідження. *Мета* дослідження полягає в тому, щоб на основі чинного законодавства України, узагальнення практики його застосування, зарубіжного правового регулювання, наукових поглядів визначити сутність складних об'єктів права інтелектуальної власності, їх ознаки, правову природу та місце серед інших об'єктів інтелектуальної власності; механізм виникнення, реалізації і захисту; надати рекомендації стосовно вдосконалення чинного законодавства спрямованого на регламентацію складних об'єктів інтелектуальної власності.

Для досягнення вказаної мети було поставлено такі наукові *завдання*:

- визначити поняття, ознаки та функціональне призначення складних об'єктів права інтелектуальної власності та запропонувати авторське визначення даної правової категорії;
- запропонувати класифікацію складних об'єктів права інтелектуальної власності;
- визначити місце та особливості складних об'єктів права інтелектуальної власності серед інших об'єктів, їхнє співвідношення зі складеними об'єктами;
- здійснити аналіз деяких нових видів об'єктів інтелектуальної власності;
- розкрити правові засади використання та розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності в світовій практиці з метою запозичення найкращого досвіду в цій сфері та вироблення напрямів реформування національних підходів до регламентації складних об'єктів права інтелектуальної власності;
- проаналізувати особливості реалізації правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні та надати визначення права на складні результати інтелектуальної власності;
- встановити місце складних об'єктів права інтелектуальної власності в інформаційному суспільстві;
- окреслити перспективи розвитку складних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні.

Об'єкт дослідження – правовідносин, пов'язані із виникненням, використанням та розпорядженням складних об'єктів права інтелектуальної власності.

Предмет дослідження – складні об'єкти права інтелектуальної власності.

Методи дослідження включають в себе комплексне поєднання загальнонаукових та спеціально-юридичні методи наукового пізнання, зважаючи на особливості предмету та об'єкту, мети та завдань дисертаційного дослідження. Застосування *діалектичного методу* сприяло визначенню понятійно-категорійного апарату дослідження (*розділи 1–3*); використовуючи *логічний метод руху від абстрактного до конкретного*, пізнання здійснювалося в два етапи. В межах абстрактної частини досліджувалася сутність, зміст й ознаки складних об'єктів інтелектуальної власності

(розділи 1, 2), на другому етапі був проведений аналіз відносин що виникають в процесі використання та розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності (розділ 2); *порівняльно-правовий* метод використано при дослідженні іноземного досвіду використання та розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності (підрозділ 2.1), а також при визначенні місця складних об'єктів права інтелектуальної власності серед інших (підрозділ 1.3); *метод індукції* використовувався при дослідженні правової природи складних об'єктів права інтелектуальної власності шляхом обґрунтування цивільно-правової природи даного інституту, виходячи з притаманності йому кожної з ознак відносин, що є предметом регулювання цивільного права (підрозділ 1.1); *метод дедуції* використовувався при визначенні місця складних об'єктів права інтелектуальної власності в інформаційному суспільстві (розділ 3) та при дослідженні правовідносин, що виникають у зв'язку із використанням та розпорядженням складними об'єктами права інтелектуальної власності (розділ 2); *метод аналізу* зокрема, використовувався при дослідженні ознак складних об'єктів права інтелектуальної власності (підрозділ 1.1) та ознак правовідносин що виникають у зв'язку із використанням та розпорядженням складних об'єктів права інтелектуальної власності (підрозділи 3.1, 3.2), а також при визначенні класифікації складних об'єктів права інтелектуальної власності (підрозділ 2.1); *метод синтезу* використовувався зокрема, для визначення складних об'єктів права інтелектуальної власності серед інших (підрозділ 1.2), як складової інформаційного суспільства (підрозділ 3.2), а також при визначенні інших правових інститутів в межах дисертаційного дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у вітчизняній цивільній науці комплексним дослідженням питань, присвячених теоретичним та практичним аспектам щодо складних об'єктів інтелектуальної власності, спрямованим на подальший розвиток теорії цивільного права. Наукова новизна одержаних результатів конкретизується у сформульованих та обґрунтованих положеннях і висновках, що виносяться на захист.

Вперше:

1) обґрунтовано багатофункціональність складних об'єктів права інтелектуальної власності, які є окремими специфічними результатами творчої, інтелектуальної діяльності, що надає його автору (авторам) відповідно до законодавства майнові та немайнові права на цей результат, які набуваються, здійснюються та захищаються відповідно до законодавчо встановлених норм і правил;

2) доведено, що складні твори, залежно від порядку створення та використання існуючих об'єктів права інтелектуальної власності, можуть бути похідними або оригінальними;

3) надано класифікацію складних об'єктів права інтелектуальної власності залежно від: 1) підстав виникнення у зв'язку з запровадженням інформаційних технологій: а) такі, що створюються людьми, б) такі, що створюються за участі штучного інтелекту; 2) мети отримання прибутку:

а) пов'язані з метою отримання прибутку, що є певними видами процесу комерціалізації (торгівлі), б) не пов'язані із зазначеною метою без отримання прибутку та є суто цивілістичними за своїм характером; 3) *форми вираження*: цифрові й аналогові; 4) *умов створення*: одноособові складні об'єкти інтелектуальної власності, тобто які створені творчою працею однієї особи та створені у результаті особливого виду співпраці (роздільної і нероздільної);

удосконалено:

4) визначення поняття складних об'єктів права інтелектуальної власності шляхом виокремлення таких їх специфічних рис, як те, що вони є новим синтетичним результатом особистого творчого співробітництва двох або більше осіб у різних галузях творчості, спрямованого на створення єдиного неподільного творчого продукту, здатного до відтворення;

5) ознаки складних об'єктів інтелектуальної власності, до яких слід віднести: поєднання творів двох або більше галузей мистецтва (різноманітні об'єкти авторського права); кожна з частин такого твору створювалася саме з метою створення цілісного твору і об'єднана творчим задумом (ідеєю); кожна з частин твору не є головною по відношенню до інших; частини твору можуть використовуватися як разом, так і окремо від інших частин твору, тобто мати самостійне значення; існують в цілому, без будь-якого зі своїх складових елементів припиняють існувати; характеризуються цілісністю як стабільністю об'єктивної форми твору; особлива форма співучасті у створенні такого твору, результатом чого є неподільність творчих внесків і їх неподібність, різноманітність; творче співробітництво має особистий характер; здатні до відтворення; синтетичний характер, оскільки твір є не поєднанням результатів інтелектуальної діяльності, а їх синтез у єдине ціле;

б) підхід до розуміння комп'ютерної гри не просто як «організованого відповідно до правил гри художнього віртуального простору з використанням комп'ютерної програми», а як виду мультимедійного творчого продукту, що поєднує в собі зображення (рухомі чи нерухомі), текст, музику, програмне забезпечення, створеного з метою взаємодії з користувачем в межах ігрової теми (при цьому мета взаємодії з користувачем є визначальною);

7) підходи щодо розуміння прав на складні результати інтелектуальної діяльності, які мають похідний, як правило, обмежений характер та можуть бути визначені як інтелектуальні права, що охоплюють особисті немайнові права та майнові права на такий об'єкт, у тому числі виключне право дозволяти іншим особам його використання у будь-який спосіб, а також перешкоджати неправомірному використанню такого об'єкта та забезпечують залучення складного результату інтелектуальної діяльності до сфери цивільного обороту;

8) підходи щодо визначення права на розміщення складних результатів інтелектуальної власності (хостинг) шляхом внесення змін до частини 1 статті 424 та частини 2 статті 1107 ЦК України;

дістали подальшого розвитку:

9) підходи щодо створення електронного реєстру об'єктів авторського права, у тому числі й складних, та механізму їхньої реєстрації, метою якого є

впорядкування контролю за правами на зазначені об'єкти, їх уніфікація та відповідна охорона, використання технології блокчейн;

10) положення щодо доповнення статті 1 Закону України «Про інформацію» поняттям інформаційного суспільства як соціально-правового суспільства, що за допомогою мас-медійних засобів (технологій інформаційного суспільства) на підставі програмування та планування визначає і реалізує пріоритетні економічні потреби держави, при цьому матеріально-технічною основою формування інформаційного суспільства є його технології (Інтернет, мобільна телефонія, супутниковий зв'язок, інформаційні та комунікаційні системи та технології). Складні об'єкти інтелектуальної власності є певними самостійними технологіями інформаційного суспільства, за допомогою яких воно розвивається, реалізується й удосконалюється;

11) положення щодо внесення змін до законодавства України з метою виокремлення подальших нових напрямів розвитку інформаційного суспільства шляхом доповнення основних стратегічних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні, як-то: державна підтримка нових «електронних» секторів економіки (торгівлі, надання фінансових і банківських послуг, інформаційних технологій у вигляді результатів інтелектуальної власності, у тому числі й складних з самостійним використанням їх складових елементів тощо).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що матеріали дослідження, наведені висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані:

– у науково-дослідній діяльності – для подальшого розвитку теоретичної бази загальних і галузевих юридичних дисциплін, зокрема цивільного права, проведення подальших наукових досліджень щодо створення, розповсюдження та використання складних об'єктів права інтелектуальної власності;

– в освітньому процесі – під час викладання курсів «Цивільне право», «Право інтелектуальної власності» та підготовки методичних рекомендацій із цих курсів (*Акт про реалізацію наукових досліджень Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова від 21.12.2020 року*);

– у нормотворчій діяльності – для удосконалення нормативного регулювання складних об'єктів права інтелектуальної власності шляхом унесення відповідних змін до ЦК України та інших нормативних актів.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною науковою працею, містить отримані особисто автором нові результати в галузі науки цивільного права, які спрямовані на вирішення проблем щодо виникнення, реалізації та захисту складних об'єктів права інтелектуальної власності. Усі сформульовані положення та висновки є результатами особистих досліджень автора.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на таких наукових та науково-практичних конференціях: Міжнародній науково-практичній конференції

«Правова система України: сучасні тенденції та фактори розвитку» (31 січня–01 лютого 2014 р., м. Запоріжжя), Міжнародній науково-практичній конференції *«Правова держава: напрямки та тенденції її розбудови в Україні»* (13-14 червня 2014 р., м. Одеса), Міжнародній науково-практичній конференції *«Цінність права як найефективнішого регулятора суспільних відносин»* (7-8 листопада 2014 р., м. Донецьк), Міжнародній науково-практичній конференції *«Міжнародне та національне законодавство: способи удосконалення»* (3-4 квітня 2015 р., м. Дніпропетровськ), Всеукраїнській науково-практичній конференції *«Політико-правові реформи та становлення громадянського суспільства в Україні»* (9-10 жовтня 2015 р., м. Херсон); Міжнародній науково-практичній конференції *«Юридична наука нового часу: традиції та вектори розвитку»* (9-10 березня 2018 р., м. Одеса).

Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження були викладені у *п'яти* публікаціях у фахових виданнях, з них *чотири* – у наукових фахових виданнях України, *одна* – у міжнародному науковому виданні, а також у *шести* тезах доповідей на наукових та науково-практичних конференціях.

Структура дисертаційного дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 221 сторінку, з яких обсяг основного тексту – 188 сторінок. Список використаних джерел складається з 267 найменувань, викладених на 27 сторінках, два додатки розміщено на 4 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження, окреслено її зв'язок з темами, планами та програмами науково-дослідних робіт, сформульовано мету та задачі дослідження, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, розкрито наукову новизну, висловлено думку щодо її практичного значення, відомості про апробацію результатів дослідження, публікації та структуру дисертаційної роботи.

Розділ 1 «Поняття та особливості складних об'єктів права інтелектуальної власності» складається з трьох підрозділів, у яких досліджуються методологічні питання складних об'єктів права інтелектуальної власності зокрема поняття та ознаки складних об'єктів інтелектуальної власності, порівняльна характеристика складних та складених об'єктів права інтелектуальної власності та їх правове регулювання.

У **підрозділі 1.1 «Поняття, ознаки й види складних об'єктів права інтелектуальної власності»** досліджено правову природу складних об'єктів права інтелектуальної власності. Проаналізовано основні праці, присвячені проблемам правового регулювання складних об'єктів права інтелектуальної власності в цивільному праві України.

На основі проведеного аналізу правової природи складних об'єктів права інтелектуальної власності сформульовано визначення, за яким складний об'єкт

права інтелектуальної власності є результатом творчої діяльності, який відповідає вимогам законодавства та втілений в об'єктивній формі продукт, при цьому творчий характер є його важливою ознакою та умовою існування. Також складні об'єкти права інтелектуальної власності є специфічними об'єктами права інтелектуальної власності, яким притаманна розгалужена внутрішня структура, складена із певних самостійних елементів.

Змістовний аналіз складних об'єктів права інтелектуальної власності дозволив виокремити їх ознаки, до яких слід віднести: поєднання творів двох або більше галузей мистецтва (різномірні об'єкти авторського права); кожна з частин такого твору створювалася саме з метою створення цілісного твору і об'єднана творчим задумом (ідеєю); кожна з частин твору не є головною по відношенню до інших; частини твору можуть використовуватися як разом, так і окремо від інших частин твору, тобто мати самостійне значення; існують в цілому, без будь-якого зі своїх складових елементів припиняють існувати, тощо.

На основі існуючих напрацювань в українській та зарубіжній доктрині цивільного права надана характеристика різних видів складних об'єктів права інтелектуальної власності та обґрунтовано, що з метою наукового висновку складних об'єктів права інтелектуальної власності найбільш універсальною за змістом та оптимальною в контексті повноти класифікацією є їх поділ залежно від: факту оприлюднення (опублікування): оприлюднені, які доступні для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, показу, демонстрації, сповіщення тощо та неоприлюднені, які недоступні до загального відому (частково або повністю); форми вираження: цифрові й аналогові; змісту: літературні та художні твори, комп'ютерні програми та інші твори; взаємозв'язку з об'єктами авторського права: ті, які пов'язані з об'єктами авторського права (літературні та художні твори, комп'ютерні програми) та ті, які не пов'язані з об'єктами авторського права (комерційна таємниця, кінофільми, реклама); носія: суб'єктивні (пантоміми, хореографічні та інші сценічні твори) та об'єктивні (літературні та художні твори, комп'ютерні програми, кінофільми, реклама); умов створення: одноособові складні об'єкти інтелектуальної власності, тобто які створені творчою працею однієї особи та створені у результаті співавторства (роздільного і нероздільного).

У підрозділі 1.2 «Складні та складені об'єкти права інтелектуальної власності» надана порівняльна характеристика складних та складених об'єктів права інтелектуальної власності як споріднених правових дефініцій.

Структурний науковий аналіз зазначених правових категорій виявив їх відмінності, які полягають у такому: складний твір є синтезом, а не простою сукупністю складових частин, які є різномірними за своїм характером; у складного об'єкта завжди є два або більше авторів, які здійснюють різну за характером творчу діяльність, натомість у складеного твору важливим є не автор, а укладальник, оскільки складний твір може включати об'єкти, які не є об'єктами авторського права; вилучення будь-якої з частин складного твору порушує його сутність як цілісного твору; вилучення складової частини або декількох не змінює сутності складеного твору; складний об'єкт завжди є

новим творчим результатом, складений твір ґрунтується на вже створених об'єктах інтелектуальної власності.

Зміст складених об'єктів становлять підбір та розташування певних самостійних об'єктів, які не обов'язково мають виступати об'єктами права інтелектуальної власності, оскільки основою складних об'єктів є інтелектуальна власність, їх формою, змістом і практичним вираженням є невичерпний перелік об'єктів права інтелектуальної власності.

Встановлено, що складні і складені об'єкти співвідносяться як окремі результати інтелектуальної власності та мають відмінне походження – підстави й умови виникнення і зміст. Визначення особливостей складних і складених об'єктів, умов їх створення, змісту прав інтелектуальної власності має важливе не лише теоретичне, а й практичне значення, яке полягає у їх використанні, розпорядженні та відповідній охороні, складний об'єкт інтелектуальної власності завжди носить характер «першості» на відміну від складеного об'єкту, який, як правило, вже існував до його створення та має відповідну специфічну форму (збірник або компіляція).

У підрозділі 1.3 «Правове регулювання складних об'єктів права інтелектуальної діяльності» розглянуті нормативно-правові акти щодо складних об'єктів права інтелектуальної діяльності.

Дослідження чинного законодавства та правозастосовчої практики дозволило визначити, що комплексність відносин інтелектуальної власності позначається на підходах, що застосовуються в процесі їх правового регулювання. З метою забезпечення сприятливого розвитку сфери інтелектуальної власності законодавець застосовує відповідне сполучення дозволів, зобов'язань і заборон, які формують особливий порядок правового регулювання. Необхідно також констатувати значне відставання законодавства від розвитку науки і техніки, в наслідком чого залишається неврегульованою сфера авторського права, правова невизначеність багатьох ключових понять (наприклад, відсутнє законодавче визначення понять, що стосуються глобальної мережі Інтернет), не забезпеченим на належному рівні залишається механізм захисту особистих немайнових прав інтелектуальної власності в Україні, відсутнє єдине розуміння основних понять і категорій права інтелектуальної власності, проблемним є питання кваліфікації правопорушень, об'єктом яких є складні результати творчої діяльності.

Визначено, що перспективним напрямком правового забезпечення складних об'єктів інтелектуальної власності (у тому числі положення щодо їх створення, використання та охорони) є імплементація у норми вітчизняного законодавства міжнародних правових засад, які містяться у відповідних конвенціях, договорах та є вектором європейського розвитку України.

Розділ 2 «Реалізація правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності» складається з трьох підрозділів, у яких досліджуються правомочності відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності у вигляді використання, розпорядження та їх відповідна реалізація. Також акцентовано увагу на договірній формі таких правовідносин.

У підрозділі 2.1 «Використання та розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності в світовій практиці» надана характеристика основних правомочностей щодо складних об'єктів права інтелектуальної власності у вигляді використання і розпорядження за досвідом іноземних країн.

Доведено, що іноземний досвід стосовно договірних засад щодо прав інтелектуальної власності є вельми доречним з метою запозичення продуктивних економічно-обґрунтованих положень, які є потребою нашої держави на сучасному її етапі розвитку.

Чисельні норми міжнародних актів містять положення щодо використання та розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності та деякі з них імплементовані в чинне законодавство України, а деякі ні й застосовуються на підставі принципу верховенства міжнародних норм над національними.

На основі аналізу положень чинного вітчизняного та іноземного законодавства встановлено, що міжнародні конвенційні принципи розпорядження, використання та торгівлі складними результатами права інтелектуальної власності є доцільними для запозичення шляхом ратифікації зазначених актів, наприклад, їх реалізація на комерційній основі; обмін науково-технічними досягненнями, винаходами, ноу-хау, промисловими зразками і товарними знаками, які виражені як складні об'єкти права інтелектуальної власності; заохочення науково-дослідницької діяльності закладів вищої освіти щодо зазначених прав.

У підрозділі 2.2 «Особливості реалізації правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні» розглянуті вітчизняні положення стосовно реалізації правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності.

Встановлено, що права на складні результати інтелектуальної діяльності мають похідний, обмежений характер та можуть бути визначені як інтелектуальні права, які охоплюють особисті немайнові права та майнові права на такий об'єкт, у тому числі виключне право дозволяти іншим особам його використання у будь-який спосіб та перешкоджати неправомірному використанню такого об'єкта, які забезпечують залучення складного результату інтелектуальної діяльності до сфери господарського та цивільного обороту, з метою та у спосіб, визначений нормами чинного законодавства.

У загальному вигляді право на використання передбачає можливість виготовлення одного чи більше примірників твору чи його частини у будь-якій матеріальній формі, у тому числі у формі звуко- та відеозапису та в силу цього права регулювати такий вид діяльності є правовою основою угод (договорів) між правоволодільцями та видавцями охоронюваних творів.

Аналіз термінів вживання, доктрини та положень чинного законодавства дозволив зробити висновок, що використання складних об'єктів права інтелектуальної власності має подвійну правову дуалістичну природу та його можливо виділити як таке, що пов'язане зі сферою господарювання з метою отримання прибутку, що є певним видом процесу комерціалізації складних

об'єктів права інтелектуальної власності та таке, що не пов'язане із зазначеною сферою й немає на меті отримання прибутку та є суто цивілістичним за своїм характером.

У підрозділі 2.3 «Договір як основна форма розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності» надана характеристика договору, який містить матеріально-оформлені умови можливості використання або розпорядження складних об'єктів інтелектуальної власності повністю або частково.

Встановлено, що саме на підставі різноманітних договорів відбувається правомірний перехід складних об'єктів права інтелектуальної власності.

Доведено, що ліцензійний договір є цивільно-правовою формою забезпечення авторського права по створенню, використанню, передачі і захисту складних об'єктів права інтелектуальної власності шляхом передачі їх від ліцензіара до ліцензіата для конструктивної співпраці на одержання доходів і розподілення прибутків, з відображенням істотних умов, прав та обов'язків сторін, гарантій виконання і забезпечення експертною оцінкою та державною реєстрацією, основна мета якого – забезпечення можливості практичного використання конкретного нового результату рішення, яка складається, з одного боку, з можливості використання складних об'єктів права інтелектуальної власності і як результат – отримання прибутку, з іншого – з отримання винагороди за надане право користуватися зазначеними об'єктами.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності є складовою частиною ліцензійного договору, котрий, власне, і виступає не лише правовою формою розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, але й підставою трансформації творчих (авторських) правовідносин інтелектуальної власності, яка виражається у тому, що при збереженні немайнових прав у творця (автора), майнові права використання об'єкту права інтелектуальної власності переходять до іншої особи, складаючи зміст відповідних зобов'язальних правовідносин.

Доведено, що найбільш сприятливим видом ліцензійного договору розпорядження та використання складних об'єктів права інтелектуальної діяльності є договір комерційної концесії або франчайзинг.

Розділ 3 «Складні об'єкти права інтелектуальної власності в інформаційному суспільстві» складається з двох підрозділів, у яких висвітлено порядок та правові наслідки складних об'єктів права інтелектуальної власності в інформаційному суспільстві.

У підрозділі 3.1 «Формування умов існування інформаційного суспільства» аналізується і досліджується поняття, ознаки та умови існування інформаційного суспільства, як середовища застосування складних об'єктів права інтелектуальної власності.

Запропоновано доповнити ст. 1 Закону України «Про інформацію» поняттям інформаційного суспільства як певного соціально-правового суспільства, що за допомогою мас-медійних засобів (технологій

інформаційного суспільства) на підставі програмування та планування визначає і реалізує пріоритетні економічні потреби держави.

Визначено, що матеріально-технічною основою формування інформаційного суспільства є його технології (Інтернет, мобільна телефонія, супутниковий зв'язок, інформаційні та комунікаційні системи та технології), при цьому складні об'єкти інтелектуальної власності є певними самостійними технологіями інформаційного суспільства, за допомогою яких воно розвивається, реалізується й удосконалюється.

Аналізуючи норми чинного законодавства запропоновано внести зміни шляхом доповнення нових сучасних основних стратегічних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні як-то: державна підтримка нових «електронних» секторів економіки (торгівлі, надання фінансових і банківських послуг, інформаційних технологій у вигляді результатів інтелектуальної власності, у тому числі й складних з самостійним використанням їх складових елементів тощо).

У підрозділі 3.2 «Нові складні об'єкти права інтелектуальної власності, пов'язані з існуванням інформаційного суспільства» надана характеристика нових складних об'єктів права інтелектуальної власності, які з'явилися, як правило, завдяки розвитку ІТ – права і відповідних технологій.

На основі проведеного аналізу в роботі зроблено висновок, що поява нових сучасних процесів в ІТ-праві є підставою для визначення у законодавстві нових інформаційно-правових дефініцій, а саме: комп'ютерна гра як вид мультимедійного творчого продукту, що поєднує в собі зображення (рухомі чи нерухомі), текст, музику, програмне забезпечення, створений з метою взаємодії з користувачем в межах ігрової теми; веб-сайт як складний об'єкт права інтелектуальної власності, до складу якого входять: програмні засоби, апаратні засоби, унікальна адреса у мережі Інтернет, інформаційні ресурси; штучний інтелект як складний об'єкт права інтелектуальної власності, до складу якого входять різноманітні результати творчої діяльності залежно від мети використання.

Аналізуючи норми чинного законодавства запропоновано внести зміни шляхом доповнення ч. 1 ст. 5 Закону України «Про інформаційні агентства» правом на хостинг, як певного самостійного виду діяльності інформаційних агентств.

Визначені підходи щодо створення електронного реєстру об'єктів авторського права, у тому числі й складних та механізму їхньої реєстрації, який планує впорядкувати контроль за правами на зазначені об'єкти, їх уніфікацію та відповідну охорону, використання технології блокчейн.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової задачі, що виявляється в розкритті складних об'єктів права інтелектуальної власності. В результаті проведеного дослідження були вироблені нові підходи до визначення суті цього правового інституту,

запропоновані такі теоретичні висновки та практичні пропозиції з удосконалення норм цивільного законодавства.

1. Розглянуто доктринальні погляди на правову природу складних об'єктів права інтелектуальної власності. Складні об'єкти права інтелектуальної власності є самостійними об'єктами права інтелектуальної власності, виникнення, реалізація, передання і захист яких зумовлені визначеними законом підставами.

Складні об'єкти права інтелектуальної власності це новий синтетичний результат особистого творчого співробітництва двох або більше осіб (авторів, творців) у різних галузях творчості, спрямований на створення єдиного неподільного творчого продукту, здатного до відтворення.

2. З'ясування поняття і змісту складних об'єктів права інтелектуальної власності дало підстави сформулювати їх ознаки, до яких слід віднести: поєднання творів двох або більше галузей мистецтва (різноманітні об'єкти авторського права); кожна з частин такого твору створювалася саме з метою створення цілісного твору і об'єднана творчим задумом (ідеєю); кожна з частин твору не є головною щодо інших; частини твору можуть використовуватися як разом, так і окремо від інших частин твору, тобто мати самостійне значення; існують в цілому, без будь-якого зі своїх складових елементів припиняють існувати; характеризуються цілісністю як стабільністю об'єктивної форми твору; особлива форма співучасті у створенні такого твору, результатом чого є неподільність творчих внесків і їх неподібність, різноманітність; творче співробітництво має особистий характер; здатні до відтворення; синтетичний характер, оскільки твір є не поєднанням результатів інтелектуальної діяльності, а їх синтез у єдине ціле.

3. За результатами змістовного аналізу складних об'єктів права інтелектуальної власності надана їх класифікація залежно від: факту оприлюднення (опублікування): оприлюднені та неоприлюднені, які недоступні до загального відому (частково або повністю); форми вираження: цифрові й аналогові; змісту: літературні та художні твори, комп'ютерні програми та інші твори; взаємозв'язку з об'єктами авторського права: ті, які пов'язані з об'єктами авторського права (літературні та художні твори, комп'ютерні програми) та ті, які не пов'язані з об'єктами авторського права (комерційна таємниця, кінофільми, реклама); носія: суб'єктивні (пантоміми, хореографічні та інші сценічні твори) та об'єктивні (літературні та художні твори, комп'ютерні програми, кінофільми, реклама); умов створення: одноособові складні об'єкти інтелектуальної власності, тобто які створені творчою працею однієї особи та створені у результаті співавторства (роздільного і нероздільного).

4. На підставі аргументації спільних та відмінних ознак складних та складених об'єктів права інтелектуальної власності доведено, що зміст складених об'єктів становлять підбір та розташування певних самостійних об'єктів, які не обов'язково мають виступати об'єктами права інтелектуальної власності, оскільки основою складних об'єктів є інтелектуальна власність, їх формою, змістом і практичним вираженням є невичерпний перелік об'єктів

права інтелектуальної власності, при цьому, спільною ознакою складних і складених об'єктів є наявність в їх складі розгалуженої внутрішньої структури окремих об'єктів або певних самостійних елементів, які можуть використовуватися як у сукупності, так і окремо.

5. Визначений порядок використання складних об'єктів права інтелектуальної власності залежно від мети отримання прибутку, а саме: як таке, що пов'язане зі сферою цивільного обігу з метою отримання прибутку, що є певним видом процесу комерціалізації складних об'єктів права інтелектуальної власності та таке, що не пов'язане із зазначеною сферою й не має на меті отримання прибутку та є суто цивілістичним за своїм характером.

6. Досліджуючи характер прав на складні результати інтелектуальної діяльності встановлено, що вони мають похідний, обмежений характер та можуть бути визначені як інтелектуальні права, які охоплюють особисті немайнові права та майнові права на такий об'єкт, у тому числі виключне право дозволяти іншим особам його використання у будь-який спосіб та виключне право перешкоджати неправомірному використанню такого об'єкта, які забезпечують залучення складного результату інтелектуальної діяльності до сфери господарського та цивільного обороту, з метою та у спосіб, визначений нормами чинного законодавства.

7. За результатами проведеного дослідження визначені перспективи розвитку складних об'єктів права інтелектуальної власності, які можливо поділити на дві групи – загальні та спеціальні. До загальних слід віднести правове забезпечення зазначених об'єктів, з відповідними напрямками державної політики і формуванням правового поля; визначенням і характеристикою інформаційного суспільства як форми, простору і території їх застосування, обігу і реалізації, за умов належного технологічного стану; а до спеціальних – розміщення складних об'єктів права інтелектуальної власності у мережі Інтернет у вигляді, доступному для публічного, а також іншого споживання на підставі цивільно-правових угод у вигляді електронних документів та інших форм.

8. За результатами дослідження окремих складних об'єктів прав інтелектуальної власності запропоновано визначення у законодавстві нових інформаційно-правових дефініцій – комп'ютерна гра як вид мультимедійного творчого продукту, що поєднує в собі зображення (рухомі чи нерухомі), текст, музику, програмне забезпечення, створений з метою взаємодії з користувачем в межах ігрової теми; веб-сайт як складний об'єкт права інтелектуальної власності, до складу якого входять: програмні засоби, апаратні засоби, унікальна адреса у мережі Інтернет, інформаційні ресурси; штучний інтелект як складний об'єкт права інтелектуальної власності, до складу якого входять різноманітні результати творчої діяльності в залежності від мети використання.

9. Обґрунтовано напрями удосконалення національного законодавства у досліджуваній сфері, зокрема такі:

1. Доповнити статтю 1 Закону України «Про інформацію» поняттям інформаційного суспільства як соціально-правового суспільства, що за

допомогою мас-медійних засобів (технологій інформаційного суспільства) на підставі програмування та планування визначає і реалізує пріоритетні економічні потреби держави, при цьому матеріально-технічною основою формування інформаційного суспільства є його технології (Інтернет, мобільна телефонія, супутниковий зв'язок, інформаційні та комунікаційні системи та технології), складні об'єкти інтелектуальної власності є певними самостійними технологіями інформаційного суспільства за допомогою якої воно розвивається, реалізується й удосконалюється.

2. Внести зміни до частини 1 статті 424 ЦК України та викласти її у такій редакції:

«Майновими правами інтелектуальної власності є:

1) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

2) виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;

3) виключне право на розміщення об'єкта права інтелектуальної власності, у тому числі й складного (хостинг);

4) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;

5) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом».

3. Доповнити частину 2 статті 1107 ЦК України абзацом такого змісту:

«Договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій та електронній формах, у спосіб та порядку, передбаченими нормами Закону України «Про електронні довірчі послуги».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Семенюк О. С. Ліцензійний договір як одна із форм складних об'єктів інтелектуальної власності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. Випуск 9-1. 2014. С. 134-138.

2. Семенюк О.С. Правове регулювання складних об'єктів інтелектуальної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2014. Випуск 3. Том 1. С. 231-236.

3. Семенюк О.С. Складні об'єкти інтелектуальної власності як чинники інформаційного суспільства. *Вісник Запорізького національного університету*. 2015. № 2(2). С. 63-69.

4. Семенюк О.С. Реалізація правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. *Jurnalul juridic National: Teorie si Practica*. 2016. № 2 (18). Р. 102-106.

5. Семенюк О.С. Інформаційне суспільство як сфера існування і застосування складних об'єктів інтелектуальної власності. *Часопис цивілістики*. 2018. Вип. 29. С. 128-132.

6. Семенюк О.С. Щодо поняття й ознак складних об'єктів права інтелектуальної власності. *Правова система України: сучасні тенденції та*

фактори розвитку : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 31 січня–01 лютого 2014 р. Запоріжжя : Запорізька міська Громадська організація «Істина», 2014. С. 55-57.

7. Семенюк О.С. Щодо класифікації складних об'єктів інтелектуальної власності. *Правова держава : напрямки та тенденції її розбудови в Україні* : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 13-14 червня 2014 р. Одеса : Причорноморська фундація права, 2014. С. 52-54.

8. Семенюк О.С. Щодо правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. *Цінність права як найефективнішого регулятора суспільних відносин* : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції, м. Донецьк, 7-8 листопада 2014 р. Донецьк : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2014. С. 40-42.

9. Семенюк О.С. Щодо розмежування складних та складених об'єктів права інтелектуальної власності. *Міжнародне та національне законодавство : способи удосконалення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпропетровськ, 3-4 квітня 2015 р. Дніпропетровськ : Дніпропетровський гуманітарний університет, 2015. С. 79-81.

10. Семенюк О.С. Перспективи розвитку інформаційного суспільства в Україні. *Політико-правові реформи та становлення громадянського суспільства в Україні* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Херсон, 9-10 жовтня 2015 р. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2015. С. 85-89.

11. Семенюк О.С. Нові складні об'єкти права інтелектуальної власності в світлі розвитку ІТ права. *Юридична наука нового часу: традиції та вектори розвитку* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 9-10 березня 2018 р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2018. С. 79-81.

АНОТАЦІЯ

Семенюк О.С. Складні об'єкти права інтелектуальної власності. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Хмельницький, 2021.

У дисертаційному дослідженні вирішено важливе наукове завдання, що полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні питань удосконалення національного правового регулювання складних об'єктів права інтелектуальної власності.

Обґрунтовано, що складні об'єкти права інтелектуальної власності є результатами творчої, інтелектуальної діяльності, що надає його автору (авторам) на підставі норм чинного законодавства, майнові та немайнові права на цей результат, які набуваються, здійснюються та захищаються відповідно до законодавчо встановлених норм і правил.

Обґрунтовано багатofункціональність складних об'єктів права інтелектуальної власності, які є окремими специфічними результатами творчої, інтелектуальної діяльності, що надає його автору (авторам), відповідно до законодавства, майнові та немайнові права на цей результат, які набуваються, здійснюються та захищаються відповідно до законодавчо встановлених норм і правил

Визначено, що складні твори, залежно від порядку створення та використання існуючих об'єктів права інтелектуальної власності, можуть бути похідними або оригінальними

Встановлено, що права на складні результати інтелектуальної діяльності мають похідний, як правило, обмежений характер та можуть бути визначені як інтелектуальні права, що охоплюють особисті немайнові права та майнові права на такий об'єкт, у тому числі виключне право дозволяти іншим особам його використання у будь-який спосіб, а також перешкоджати неправомірному використанню такого об'єкта та забезпечують залучення складного результату інтелектуальної діяльності до сфери цивільного обороту.

Досліджено правову природу і сутність використання та розпорядження складними об'єктами права інтелектуальної власності в світовій практиці, а також особливості реалізації правомочностей відносно складних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. Значну увагу приділено формуванню умов існування інформаційного суспільства, а також тих складних об'єктів права інтелектуальної власності, що з'явилися завдяки інформаційним технологіям.

Ключові слова: складні об'єкти, право інтелектуальної власності, інформаційне суспільство, складені об'єкти, інформаційні технології, похідні об'єкти, синтетичні об'єкти, договори про використання складних об'єктів, договори про розпорядження складними об'єктами.

АННОТАЦІЯ

Семенюк А.С. Сложные объекты права интеллектуальной собственности. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.03 – гражданское право и гражданский процесс; семейное право; международное частное право. Хмельницкий университет управления и права имени Леонида Юзькова, Хмельницкий, 2021.

В диссертационном исследовании решено важное научное задачи, заключается в научно-теоретическом обосновании вопросам совершенствования национального правового регулирования сложных объектов права интеллектуальной собственности.

Определено, что сложные произведения, в зависимости от порядка создания и использования существующих объектов права интеллектуальной собственности могут быть производными или оригинальными

Установлено, что права на сложные результаты интеллектуальной деятельности имеют производный, как правило, ограниченный характер и

могут быть определены как интеллектуальные права, охватывающие личные неимущественные права и имущественные права на такой объект, в том числе исключительное право разрешать другим лицам его использование в любом способе, а также препятствовать неправомерному использованию такого объекта и обеспечивающих привлечение сложного результата интеллектуальной деятельности в сфере гражданского оборота.

Исследованы правовая природа, сущность использования и распоряжения сложными объектами права интеллектуальной собственности в мировой практике, а также особенности реализации правомочий относительно сложных объектов права интеллектуальной собственности в Украине. Значительное внимание уделено формированию условий существования информационного общества, а также тех сложных объектов права интеллектуальной собственности, появились благодаря информационным технологиям.

Ключевые слова: сложные объекты, право интеллектуальной собственности, информационное общество, укомплектованные объекты, информационные технологии, производные объекты, синтетические объекты, договоры об использовании сложных объектов, договоры о распоряжении сложными объектами.

SUMMARY

Semenyuk O.S. Complex objects of intellectual property rights. – Rights of manuscripts.

Thesis for the scientific degree of Candidate of Science of Law on specialty 12.00.03 – civil Law and Civil Process; Family Law; International Private Law. Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, Khmelnytsky, 2021.

The dissertation research solved an important scientific task, which is to scientifically and theoretically substantiate the issues of improving the national legal regulation of complex objects of intellectual property law.

The work substantiates that complex objects of intellectual property rights are the results of creative, intellectual activity, which gives its author (authors) on the basis of the norms of the current legislation, property and non-property rights to this result that are acquired, implemented and protected in accordance with the law norms and rules.

The multifunctionality of complex objects of intellectual property rights, which are separate specific results of creative, intellectual activity, which gives its author (authors), in accordance with the law, property and non-property rights to this result, which are acquired, exercised and protected in accordance with law norms and rules.

It has been determined that complex products, depending on the order of creation and use of existing intellectual property rights, may be derivative or original.

It has been established that the rights to complex intellectual work results are derivative, as a rule, of a limited nature and can be defined as intellectual rights that cover personal non-proprietary rights and property rights to such an object, including the exclusive right to allow others to use it in any way, as well as to prevent the misuse of such an object and ensure the attraction of the complex result of intellectual activity to the sphere of civilian turnover.

The features of complex objects of intellectual property are identified, which should include: a combination of works of two or more branches of art (heterogeneous objects of copyright); each part of such a work was created precisely for the purpose of creating a complete work and united by a creative idea; each of the parts of the work is not the main one in relation to the others; parts of the work can be used both together and separately from other parts of the work, ie have an independent meaning; exist as a whole, without any of its constituent elements cease to exist; characterized by integrity as the stability of the objective form of the work; a special form of complicity in the creation of such a work, the result of which is the indivisibility of creative contributions and their dissimilarity, diversity; creative cooperation is personal; capable of reproduction; synthetic nature, because the work is not a combination of the results of intellectual activity, and their synthesis into a single whole.

The legal nature and essence of the use and disposal of complex objects of intellectual property rights in the world practice, as well as the peculiarities of the implementation of powers of relatively complex objects of intellectual property rights in Ukraine, are investigated. Considerable attention is paid to the formation of the conditions of existence of the information society, as well as those complex objects of intellectual property rights that have emerged due to information technologies.

Key words: complex objects, intellectual property right, information society, composite objects, information technologies, derivative objects, synthetic objects, licensing agreement, contracts on the use of complex objects, contracts on the disposal of complex creatures.

Підписано до друку __.__.2021. Зам. № __
Обсяг 0,8 друк. арк. формат 60х90/16. Наклад – 100 прим.

Надруковано у ТОВ «Хмельницький ЦНТІ»
29000, м. Хмельницький, вул. Свободи, 36
Тел. : (0382) 65-50-96